

Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar, SOU 2021:43

(Ju2021/02201)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) tillstyrker utredningens förslag med följande kommentarer.

Sexuella trakasserier mot unga är ett allvarligt problem i samhället i stort. Enligt MUCF:s rapport (Fokus 20, 2020) uppgav en av fem tjejer i årskurs 9 år 2019 att de utsatts för sexualbrott vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna. Samma siffra för killar är 6 procent. Ett flertal rapporter från MUCF konstaterar att hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar och personer med tidigare utsatthet av sexuella övergrepp är grupper med ökad risk att utsättas för sexuella trakasserier.

4.7. Behöver samlagsbegreppet förändras?

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor ställer sig positiv till betänkandets skrivning i avsnitt 4.7, som innebär att samlagsbegreppet ska förändras i lagstiftningen till mer könsneutralt ur ett brottsofferperspektiv. Särskilt unga hbtqi-personer är en utsatt grupp när det gäller sexuella kränkningar. Utredningens förslag ersätter en heterosexuell norm med en könsneutral skrivning, vilket förbättrar unga hbtqi-personers levnadsvillkor.

5. Distansbrott

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor delar utredningens bedömning avseende behovet av en översyn av distansbrotten. Unga är särskilt utsatta för distansbrott och sexuella kränkningar som kan förekomma på internet. Ofta är vuxenstöd för barn och unga allmänt på sociala medier och andra virtuella miljöer obefintligt, vilket ytterligare stärker barn och ungas utsatta position.

6.8 Straffbestämmelsen ska delas upp

MUCF delar utredningens bedömning om att brott mot barn under 15 år bör regleras särskilt, utifrån motiveringen att en sådan uppdelning tydligt visar att barn åtnjuter ett särskilt skydd mot sexuella kränkningar. Om brotten mot barn regleras i en särskild straffbestämmelse blir det även tydligt att barn aldrig kan samtycka till sexuella handlingar.

I myndighetens studier har det framkommit att unga personer har svårt att förstå vad som är straffbelagt till exempel i samband med smygfotofering och andra typer av sexuella kränkningar. Myndighetens undersökningar visar att unga som har blivit fotograferade mot sin vilja är osäkra på om de faktiskt har utsatts för ett brott i form av sexuella trakasserier eller något annat. Det i sin tur riskerar att minska ungas benägenhet att anmäla brottet och mörkertalet kring kränkningar och sexuellt ofredande mot barn förblir stort.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Utredare Heli Villanen har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Heli Villanen
utredare